

Par reformu — gandrīz ne vārda

Piekdien Latvijas Pašvaldību savienības 11. kongresā pagastu, pilsētu, rajonu un novadu vadītāji no tribīnes gandrīz nemaz nerunāja par administratīvi teritoriālo reformu un neapsprieda valdības piedāvātos reformas modeļus. Vēl vairāk, šķita, ka pašvaldību vadītāji apzināti izvairās par to strīdēties, tāpat vai nu jau iepriekš par to runādzuši, vai arī saprata, ka viņu vadītās pašvaldības ir ļoti dažādas un viņu rindās nav īstas vienprātības.

Bērziņš steidzas, Krūmiņam neuzticās

To, ka pašvaldību intereses ir ļoti atšķirīgas, uzrunājot kongresa delegātus, bilda arī Ministru prezidents **Andris Bērziņš**. Viņaprāt, būtiski atšķiras pilsētu un pagastu intereses, bagāto pašvaldību intereses atšķiras no nabadzīgo pašvaldību interesēm utt. Latvijas

Pašvaldību savienība (LPS) esot tā organizācija, kas apvieno dažādās, reizēm pat pretējās intereses un pauž vieno tu pašvaldību viedokli arī sarunās ar valdību. Laikam jau, apzinoties LPS nozīmi pašvaldību reformas īstenošanā, A. Bērziņš ļoti steidzās uz kongresa sākumu un pa Jūrmalas ceļu brauca krietni vien ātrāk, nekā ceļu satiksmes noteikumos pieļauts (šajā ceļa posmā atļautais ātrums ir 100 km/h). Taču pašā kongresā premjers jutās kā zivs ūdenī, laikam jau tādēļ, ka premjerministrs pats savulaik bijis pašvaldības vadītājs un zināja, par ko jārunā un ko labāk nepieminēt. Uzrunā viņš atgādināja, ka pašvaldību reforma Latvijā ilgst jau astoņus gadus un piesauca faktu, ka aptuveni 120 pašvaldību lēmumus atbildīgajam ministram šogad nācies atcelt, jo tie bijuši nelikumīgi.

Kongresā viegli negāja valsts pārvaldes un reformu

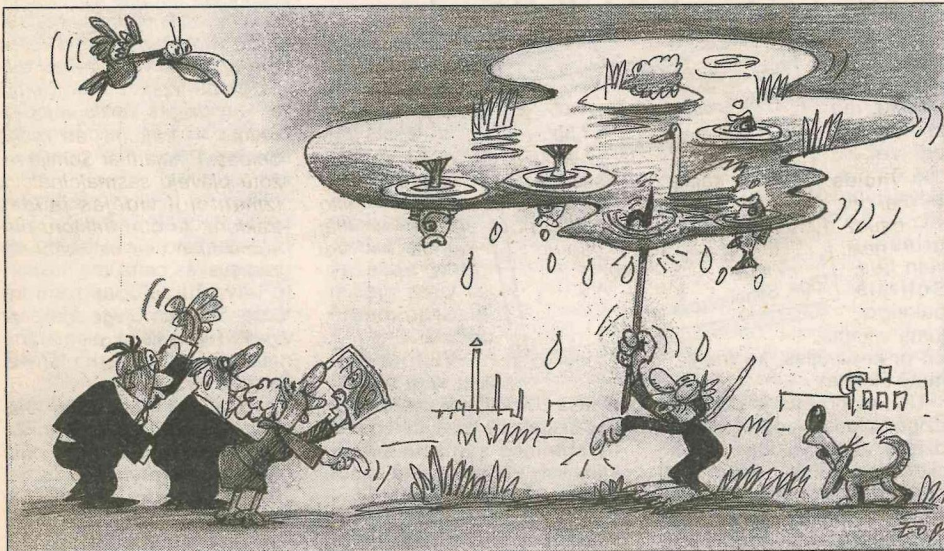
lietu ministram **Jānim Krūmiņam**. Viņš gan centās jokot, atceroties, ka savulaik uzdāvinājis LPS vadītājam lāpstu, bet tagad nāktos dāvināt ekskavatoru, jo pašvaldības kļūšot lielākas, gan arī piesauca filozofus un psihologus, gan atgādināja, ka iepriekšējās valdības uzdevušas pašvaldībām jaunus darbus, bet aizmirsušas tām piešķirt naudu, bet uzstāšanos noslēdza ar vārdiem:

— *Mana sirdsapziņa pret Latvijas laukiem un arī jums ir tīra.* — Taču runas laikā ik pa brīdim zālē atskanēja neapmierināta murdoņa. LPS kongresa delegāti visneapmierinātākie bija pēc J. Krūmiņa paziņojuma, ka mazliet vairāk par vienu trešo daļu no visām pašvaldībām ir pareizi sastādījušas finansu pārskatus par 2000. gadu un rajonu autoceļu fondos uz 1. aprīli esot 2,6 miljonu latu dotāciju uzkrājums, no kuriem 1,6 miljoni la-

tu ir palikuši no iepriekšējā gada. Tam, pēc ministra domām, esot iespējami divi izskaidrojumi: vai nu pašvaldības gatavoja lielākiem projektiem, vai arī neprot uzrakstīt projektus un naudu izmantot. Pēc tam zāles aizmugurē atskanēja pat vārdi, ka ministrs atkal nīrgājoties par pašvaldībām. Arī starpbrīdī delegātu runās izskanēja neuzticība pret ministru. Pašvaldību vadītāji bija aprēķinājuši, ka ministrs dienā nobraucot aptuveni 300 kilometrus, bet pie *pagastvečiem* necieņojas sevišķi bieži.

J. Krūmiņš jau savas uzrunas sākumā paziņoja, ka nerunās par pašvaldību reformu. Lai gan pilnībā no tā viņš nevarēja izvairīties, taču gods godam noturējās un pat nemēģināja kaut nedaudz skaidrot savas domas par reformu. Taču vismaz daļa pašvaldību vadītāju to gaidīja. Piemēram, Amatas novada padomes priekšsēdētāja vietnieks **Māris Timermanis**, sacīja, ka labprāt būtu dzirdējies no ministra, kādēļ viņš pērn septembrī parakstījis zem rīkojuma par Amatas un Drabešu pagasta apvienošanu, bet jau šā gada sākumā nāk klajā ar jaunu projektu, kurā Amatas novads vairs nav paredzēts. Šādi projekti taču netop vienā dienā, vai ministrs to iepriekš nav zinājis, ka jāva veidot novadu, ko pēc īsa brīža varbūt likvidēs?

Arī Līvānu novada padomes priekšsēdētājs **Visvaldis Gercāns**, kurš saskata daudz pozitīvu reformā, uzskata, ka pašvaldību darbinieki un iedzīvotāji bieži vien pretojas reformai tikai neziņas dēļ, kas rada bailes. Viņaprāt, pašvaldību reformu nevar vērtēt tikai iegūtās vai zaudētās naudas ziņā. Divus nabadzīgus pagastus apvienojot, īpaši bagātāks jau nekļūsi, taču svarīgs reformas mērķis esot cilvēku resursu apvienošana.

Ja reiz Rīgā mākoņus izgaiņās, tad Tukumā ezerus no debesīm vilks lejā...

Ē. Oša zīm.

Fakts. Tukuma dome pieņēmusi lēmumu izveidot darba grupu, kas pētīs iespējas atjaunot kādreiz pilsētas teritorijā esošu ezeru. Jau iepriekšējā domes sasaukuma deputāti, kā arī dažas partijas priekšvēlēšanu kampaņas laikā bija solījušas iedzīvotājiem atjaunot senatnē bijušo ezeru.

Par reformu — gandrīz ne vārda

Turpinājums no 3. lpp.

Katrā mazā pagastā nevar atļauties algot labus ekonomistus, juristus, sociālos darbiniekus un citus speciālistus. Apvienojoties tas ir iespējams.

Novadi palielina ietekmi

LPS kongresā neiztika arī bez incidentiem. Bija paredzēts grozīt organizācijas statūtus, kā atsevišķas vienības īpaši nodalot novadus un ļaujot tām atsevišķi darboties organizācijas domē. Sākotnēji ar milzīgu pārsvaru grozījumi tika noraidīti ar vienkāršu pamatojumu, ka novadi neko daudz neatšķiras no pagastu un pilsētu pašvaldībām. No aptuveni 300 balsstiesīgajiem delegātiem tikai 52 atbalstīja novadu vēlmi darboties domē. Šo lēmumu Līvānu novada padomes priekšsēdētājs V. Gercāns nosauca par nepārdomātu un paziņoja, ka novadu vadītāji apspriedīsies un pieņems lēmumu par turpmāko rīcību šajā lietā.

— *Šis lēmums ir tvurredzīgs. Lai gan pašlaik ir izveidoti tikai septiņi novadi, iespējams, ka šā gada laikā novadu skaits dubultosies. Tādēļ nedrīkst neņemt vērā novadu pieaugošo ietekmi pašvaldībās, —* tā V. Gercāns.

Jautāts, ko novadu vadītāji iesāks, lai situāciju mainītu, viņš piesauca likumu par pašvaldībām. Tajā teikts, ka LPS ir tiesīga runāt ar valdību un pārstāvēt pašvaldības, ja tajā darbojas visa veida pašvaldības, kuru organizācijā ir vairāk nekā puse. Piemēram, LPS jābūt vismaz 14 no 26 rajonu padomēm. Tāpēc novadu vadītāji sanāksot kopā un lemsot, vai paziņot par izstāšanos no LPS, padarot to par rīcībnespējīgu. Taču tas nebija vajadzīgs. Kamēr notika LPS priekšsēdētāja un viņa vietnieku vēlēšanas, pašvaldību vadītājiem tika "skalotās" smadzenes un pēc pārtraukuma jau vairāk nekā puse nobalsoja par statūtu grozījumiem. Līdz ar to novadi darbosies LPS domē un organizācijas vadītājam būs vietnieks arī no novadiem.

Par darbu, par finansēm, par medicīnu...

LPS kongresā bija iecerēts pieņemt astoņas rezolūcijas par daudzām tēmām: par pašvaldību finansēm; par attīstības virzieniem; par ceļiem; par reģionālo attīstību; par krīzi veselības aprūpē; par pašvaldību reformu; par Latvijas mežiem par algotiem pagaidu sabiedriskajiem darbiem. Taču tikai par pēdējo

kongress varēja nobalsot, to īpaši nomainot. Pārējās vēl tika precizētas līdz pirmdienas pusdienlaikam. LPS savās rezolūcijās aicina nepārtraukt algoto pagaidu sabiedrisko darbu organizēšanas finansēšanu, aicina nieieguldīt celulozes ražotnes pamatkapitālā Latvijas meži, aicina atbalstīt administratīvi teritoriālo reformu tikai tad, ja pašvaldībām nodrošina nepieciešamo finansējumu, īsteno lauku attīstības un informātikas programmas, aicina no pašvaldību budžetiem veselības aprūpei 1997. gadā izņemtos līdzekļus nodot reģionālajām slimokasēm, naftas produktu akcīzes nodokļa 60 procentus novirzīt ceļu uzturēšanai un labošanai u.c.

Jaunsleinis trešais termiņš

Šogad LPS kongresu rīkoja pēc nesenantām pašvaldību vēlēšanām, tāpat pagājuši atkal četri gadi un pienācis laiks vēlēties jaunu organizācijas vadību. Iepriekšējos astoņus gadus LPS vadīja Andris Jaunsleinis. Viņu savā uzrunā ļoti slavēja pat Ministru prezidents A. Bērziņš, kurš aicināja pašvaldību vadītājus atkārtoti balsot par A. Jaunsleini un izteica cerību, ka viņš arī turpmāk būšot tas cilvēks, ar

Andris Jaunsleinis.

A.F.I. foto

kuru par pašvaldību lietām runā valdība. Tā arī notika. No 286 balsstiesīgajiem kongresa delegātiem 280 nobalsoja par Jaunsleini. Jāpiebilst, ka citu kandidāturu tā arī neatrada. Savukārt par priekšsēža vietnieku no rajonu pašvaldībām ievēlēja Dobeles rajona padomes priekšsēdētāju Andri Elksnīti, no pagastiem — Dundagas pagastā padomes priekšsēdētāju Gundāru Laicānu, no pilsētām — Juri Šulcu un Rīgas mēru Gundāru Bojāru. Vēl viens vietnieks būs arī no novadu pašvaldībām. Taču, tā kā lēmums par labu novadiem tika pieņemts vēl, kongress atļāva LPS čamei apstiprināt novadu pārstāvju priekšnieka vietnieka amatā.

Mārtiņš Kalauš